

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2020. gada 15. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju aizsardzība – Maksājumu pakalpojumi iekšējā tirgū – Direktīva 2007/64/EK – 45. pants – Direktīva (ES) 2015/2366 – 55. pants – Pamatlīguma izbeigšana – Direktīva 2014/17/ES – Patērētāju kredītlīgumi saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu – 12. panta 1. punkts, 2. punkta a) apakšpunkts un 3. punkts – Sasaistīšanas prakse – Komplektēšanas prakse – Direktīva 2014/92/ES – Maksājumu konti – 9. līdz 14. pants – Konta maiņa – Pienākums deponēt ienākumus pie kreditora atvērtā maksājumu kontā uz aizdevuma līgumā noteikto periodu, pretī saņemot individuālu priekšrocību – Pienākuma ilgums – Individuālu priekšrocību zaudēšana konta priekšlaicīgas slēgšanas gadījumā

Lietā C-778/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Conseil d'État* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kurš pieņemts 2018. gada 5. decembrī un kurš Tiesā registrēts 2018. gada 11. decembrī, tiesvedībā

Association française des usagers de banques

pret

Ministre de l'Économie et des Finances,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], E. Juhāss [*E. Juhász*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] (referents),

ģenerālvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretāre: M. Krauzenbeka [*M. Krausenböck*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 18. decembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Francijas valdības vārdā – *A.-L. Desjonquères*, kā arī *J. Traband*, *E. Toutain* un *D. Colas*, pārstāvji,
- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vlácil*, kā arī *S. Šindelková*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *D. Triantafyllou* un *H. Tserepa-Lacombe*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2020. gada 27. februāra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – franču.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2007/64/EK (2007. gada 13. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK (OV 2007, L 319, 1. lpp., un labojums – OV 2009, L 187, 5. lpp.), 45. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/17/ES (2014. gada 4. februāris) par patērētāju kredītlīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (OV 2014, L 60, 34. lpp., un labojumi – OV 2015, L 246, 11. lpp., kā arī OV 2017, L 166, 82. lpp.), 12. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 3. punktu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/92/ES (2014. gada 23. jūlijs) par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām (OV 2014, L 257, 214. lpp.) 9.–14. pantu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV 2015, L 337, 35. lpp., un labojums – OV 2018, L 102, 97. lpp.), 55. pantu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Association française des usagers de banques* [Francijas Banku lietotāju asociācija] (turpmāk tekstā – “AFUB”) un *ministre de l'Économie et des Finances* [ekonomikas un finanšu ministru] (Francija) saistībā ar tāda dekrēta likumību, ar ko nosaka periodu, kurā kreditors var pieprasīt aizņēmējam deponēt algu vai līdzvērtīgus ienākumus maksājumu kontā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2007/64

- 3 Atbilstoši Direktīvas 2007/64 29. apsvērumam:

“Lai atvieglotu patērētāju mobilitāti, patērētājiem vajadzētu būt iespējai bez maksas izbeigt pamatlīgumu pēc viena gada. [..]”

- 4 Šīs direktīvas 45. panta “Līguma laušana [izbeigšana]” 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Maksājumu pakalpojumu lietotājs var lauzt pamatlīgumu jebkurā laikā, izņemot, ja puses ir vienojušās par iepriekšējas paziņošanas termiņu. Šāds termiņš nevar būt ilgāks par vienu mēnesi.

2. Par tāda pamatlīguma laušanu, kurš noslēgts uz noteiktu laiku, kas pārsniedz 12 mēnešus, vai arī uz nenoteiktu laiku, maksājumu pakalpojumu lietotājam maksu nenosaka, ja pagājuši 12 mēneši. Visos pārējos gadījumos līguma laušanas [izbeigšanas] maksa ir atbilstīga un samērīga ar izdevumiem.”

Direktīva 2015/2366

- 5 Direktīva 2007/64 no 2018. gada 13. janvāra tika atcelta ar Direktīvu 2015/2366. Šīs direktīvas 62. apsvērumā ir noteikts:

“Lai atvieglotu patērētāju mobilitāti, patērētājiem vajadzētu būt iespējai bez maksas izbeigt pamatlīgumu. Tomēr attiecībā uz līgumiem, ko patērētāji izbeidz agrāk nekā sešu mēnešu laikā pēc stāšanās spēkā, maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāatļauj piemērot maksas atbilstīgi izmaksām, kuras radušās tādēļ, ka patērētājs ir izbeidzis pamatlīgumu. [..]”

- 6 Minētās direktīvas 55. pantā “Pamatlīguma izbeigšana”, ar ko tika aizstāts Direktīvas 2007/64 45. pants, 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Maksājumu pakalpojumu lietotājs var izbeigt pamatlīgumu jebkurā laikā, izņemot, ja puses ir vienojušās par iepriekšējas paziņošanas termiņu. Šāds termiņš nepārsniedz vienu mēnesi.

2. Pamatlīguma izbeigšana maksājumu pakalpojuma lietotājam ir bez maksas, izņemot tad, ja līgums ir bijis spēkā mazāk nekā sešus mēnešus. Maksa, ja tāda ir, par pamatlīguma izbeigšanu ir atbilstīga un samērīga ar izdevumiem.”

Direktīva 2014/17

- 7 Direktīvas 2014/17 15., 24. un 25. apsvērumi ir izteikti šādi:

“(15) Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt, lai patērētājiem, kas noslēdz kredītlīgumus, kuri saistīti ar nekustamo īpašumu, būtu augsts aizsardzības līmenis. [..]

[..]

(24) [..] Kredītlīguma apvienošana paketē ar vienu vai vairākiem citiem finanšu pakalpojumiem vai produktiem ir veids, kā kreditori var dažādot savu piedāvājumu un viens ar otru konkurēt, ar noteikumu, ka paketes komponentus var nopirkt arī atsevišķi. Lai gan kredītlīgumu apvienošana paketēs ar vienu vai vairākiem citiem finanšu pakalpojumiem vai produktiem var sniegt ieguvumu patērētājiem, tā var negatīvi ietekmēt patērētāju mobilitāti un viņu spējas veikt uz informāciju balstītu izvēli, izņemot, ja paketes komponentus var nopirkt atsevišķi. Ir svarīgi novērst tādas darbības, piemēram, dažu produktu sasaistīšanu, kuru rezultātā patērētāji tiek mudināti noslēgt kredītlīgumus, kas neatbilst viņu interesēm, tomēr neierobežojot produktu kompleksu piedāvāšanu, kas var radīt patērētājiem priekšrocības. Tomēr dalībvalstīm būtu jāturpina cieši uzraudzīt finanšu pakalpojumu privātpersonām tirgu, lai nodrošinātu, ka komplektēšanas darbības nekropļo patērētāju izvēli un konkurenci tirgū.

(25) Parasti sasaistīšanas darbības nebūtu jāatļauj, izņemot, ja finanšu pakalpojumu vai produktu, kas piedāvāts kopā ar kredītlīgumu, nevarētu piedāvāt atsevišķi, jo tas ir kredītā pilnīgi iekļauta daļa, piemēram, nodrošināta pārtēriņa kredīta gadījumā. Citos gadījumos tomēr var būt pamatoti tas, ka kreditori piedāvā vai pārdod kredītlīgumu vienā paketē ar maksājumu kontu, krājkontu, ieguldījumu produktu vai pensijas produktu, piemēram, ja kontā esošais kapitāls tiek izmantots, lai atmaksātu kredītu, vai ir priekšnoteikums, lai apvienotu līdzekļus kredīta saņemšanai [..].”

8 Šīs direktīvas 1. pantā “Priekšmets” ir paredzēts:

“Šajā direktīvā ir noteikts kopējs regulējums dažiem aspektiem dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos attiecībā uz līgumiem, kuri ietver tādu kredītu patērētājiem, kas nodrošināts ar hipotēku vai citādi un kas attiecas uz mājokļa nekustamo īpašumu, tostarp pienākumu pirms kredīta piešķiršanas veikt kredīspējas izvērtējumu, kas ir pamats efektīvu riska izvērtēšanas standartu izstrādei attiecībā uz mājokļa nekustamo īpašumu [..].”

9 Minētās direktīvas 2. panta “Saskaņošanas līmenis” 1. punktā ir noteikts:

“Šī direktīva neliedz dalībvalstīm saglabāt vai ieviest stingrākus noteikumus, lai aizsargātu patērētājus, ar noteikumu, ka šādi noteikumi ir saderīgi ar to pienākumiem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.”

10 Direktīvas 2014/17 4. pantā “Definīcijas” ir paredzēts:

“Šajā direktīvā izmanto šādas definīcijas:

[..]

26) “sasaistīšanas prakse” ir kredītīguma piedāvāšana vai pārdošana vienā paketē kopā ar dažādiem citiem finanšu produktiem vai pakalpojumiem, ja kredītīgums patērētājam nav pieejams atsevišķi;

27) “komplektēšanas prakse” ir kredītīguma piedāvāšana vai pārdošana vienā paketē kopā ar dažādiem citiem finanšu produktiem vai pakalpojumiem, ja kredītīgums patērētājam ir pieejams arī atsevišķi, bet ne vienmēr ar tādiem pašiem noteikumiem vai nosacījumiem kā komplektā ar papildpakalpojumiem;

[..].”

11 Šīs direktīvas 4. nodaļas “Informācijas un prakse pirms kredītīguma noslēgšanas” 12. pantā “Sasaistīšanas un komplektēšanas prakse” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis atļauj izmantot komplektēšanas praksi, bet aizliedz sasaistīšanas praksi.

2. Neatkarīgi no 1. punkta dalībvalstis var noteikt, ka kreditori var pieprasīt patērētājam vai patērētāja ģimenes loceklim vai tuvam radniekam:

a) atvērt vai uzturēt maksājumu kontu vai krājkontu, ja šāda konta vienīgais nolūks ir kapitāla uzkrāšana, lai nodrošinātu aizdevuma pamatsummas un procentu atmaksu, līdzekļu apvienošana kredīta saņemšanai, vai papildu nodrošinājuma sniegšana kreditoram maksājuma neveikšanas gadījumā;

[..]

3. Neatkarīgi no 1. punkta dalībvalstis var atļaut sasaistīšanas praksi, ja kreditors var pierādīt savām kompetentajām iestādēm, ka sasaistītie produkti vai produktu kategorijas, kas tiek piedāvāti ar savstarpēji līdzīgiem noteikumiem un nosacījumiem un kas nav pieejami atsevišķi, ir acīmredzams ieguvums patērētājiem, pienācīgi ņemot vērā tirgū piedāvāto attiecīgo produktu pieejamību un cenas. Šis punkts attiecas tikai uz produktiem, kurus piedāvā tirgū pēc 2014. gada 20. marta.

[..].”

Direktīva 2014/92

12 Direktīvas 2014/92 9. un 12. apsvērumā ir noteikts:

“(9) Lai ilgtermiņā atbalstītu efektīvu un raitu finansiālo mobilitāti, ir svarīgi izveidot vienotu noteikumu kopumu, kas būtu paredzēts, lai risinātu zemas patērētāju mobilitātes problēmu un jo īpaši lai [...] stimulētu maksājumu kontu maiņu [...]

[..]

(12) [...] Visi šīs direktīvas noteikumi būtu jāpiemēro maksājumu kontiem, ar kuru starpniecību patērētāji var veikt šādus darījumus: iemaksāt līdzekļus, izņemt naudu, veikt maksājumus trešām personām un saņemt maksājumus no tām, tostarp veikt kredīta pārvedumus. Tā rezultātā konti ar lielākiem funkciju ierobežojumiem būtu jāizslēdz. Piemēram, tādi konti kā [...] norēķinu konta hipotēkas [...] principā būtu jāizslēdz no šīs direktīvas darbības jomas. Tomēr, ja minētos kontus izmantotu ikdienas maksājumu darījumiem un tiem būtu visas iepriekš uzskaitītās funkcijas, tie būs direktīvas darbības jomā. [...]”

13 Šīs direktīvas 2. pantā “Definīcijas” ir noteikts:

“Šīs direktīvas vajadzībām izmanto šādas definīcijas:

[..]

15) “tarifi” ir visas maksas un līgumsodi, ja tādi ir, ko patērētājs maksā maksājumu pakalpojumu sniedzējam par vai saistībā ar pakalpojumiem, kas saistīti ar maksājumu kontu;

[..].”

14 Minētās direktīvas 9. pantā “Maiņas pakalpojuma sniegšana” dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka maksājumu pakalpojumu sniedzēji sniedz maiņas pakalpojumu jebkuram patērētājam, kurš atver vai tur maksājumu kontu pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kas atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

15 Direktīvas 2014/92 10. pantā “Maiņas pakalpojums” ir noteiktas sīki izstrādātas procedūras, kas pakalpojumu sniedzējiem jāievēro, izpildot patērētāja maiņas pieprasījumus.

16 Šīs direktīvas 11. pantā “Pārrobežu kontu atvēršanas atvieglošana patērētājiem” ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāveicina pārrobežu kontu atvēršana, kā arī šim nolūkam ir paredzēti sīki izstrādāti noteikumi.

17 Minētās direktīvas 12. panta “Ar maiņas pakalpojumu saistītie tarifi” 3. un 4. punktā ir noteikts:

“3. Dalībvalstis nodrošina, ka tarifi, ja tādi ir, ko patērētājam saistībā ar maksājumu konta slēgšanu piemēro nododošais maksājumu pakalpojumu sniedzējs, tiek noteikti saskaņā ar Direktīvas [2007/64] 45. panta 2., 4. un 6. punktu.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka tarifi, ja tādi ir, ko patērētājam saistībā ar jebkuru pakalpojumu, kas sniegts saskaņā ar 10. pantu, izņemot tos pakalpojumus, kuri minēti šā panta 1., 2. un 3. punktā, piemēro nododošais vai saņemošais maksājumu pakalpojumu sniedzējs, ir samērīgi un saskaņoti ar minētā maksājumu pakalpojumu sniedzēja faktiskajām izmaksām.”

- 18 Direktīvas 2014/92 13. panta “Patērētāju finansiālie zaudējumi” 1. punktā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums nodrošināt, ka jebkurus finansiālos zaudējumus, kas patērētājam rodas tieši tāpēc, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējs nav izpildījis 10. pantā paredzētos pienākumus, nekavējoties atlīdzina šis maksājumu pakalpojumu sniedzējs.
- 19 Šīs direktīvas 14. pantā “Informācija par maiņas pakalpojumu” ir paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par informāciju, kas maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir jāsniedz patērētājiem saistībā ar maiņas pakalpojumu.

Francijas tiesības

- 20 Saskaņā ar 2016. gada 9. decembra *loi n° 2016-1691 relative à la transparence, à la lutte contre la corruption et à la modernisation de la vie économique* [Likuma Nr. 2016-1691 par pārskatāmību, korupcijas apkarošanu un ekonomiskās dzīves modernizāciju] (2016. gada 10. decembra *JORF*, teksts Nr. 2) 67. panta II punkta pirmo daļu:

“Konstitūcijas 38. pantā paredzētajos apstākļos valdība ar rīkojumu ir tiesīga sešu mēnešu laikā, skaitot no šī likuma pasludināšanas, veikt visus tiesību aktos paredzētos pasākumus, kas ļauj, ievērojot Monetārā un finanšu kodeksa L. 312-1-2. pantu, paredzēt nosacījumus, ar kādiem patērētāja hipotekārā kredīta līguma noslēgšana, kā arī procentu likmes apmērs ir saistīti ar to, ka tiek atvērts noguldījumu konts un tiek deponēti viņa ienākumi, neatkarīgi no to rakstura vai izcelsmes, kredīta termiņā.”

- 21 *Code monétaire et financier* [Monetārā un finanšu kodeksa], redakcijā, kas piemērojama pamatlīstas faktiem, L. 312-1-2. panta I daļas 1. punktā ir noteikts:

“Ir aizliegts pārdot vai piedāvāt pārdošanai produktus vai pakalpojumus kā komplektu, izņemot gadījumus, kad komplektā piedāvātos produktus vai pakalpojumus var iegādāties atsevišķi vai arī ja tie nav atdalāmi.”

- 22 Šī kodeksa L. 314-1. panta I daļa ir formulēta šādi:

“Maksājumu konts ir konts, kas atvērts uz vienas vai vairāku personu vārda maksājumu darījumu veikšanai.”

- 23 Saskaņā ar *code de la consommation* [Patērētāju kodeksa], redakcijā, kas izriet no 2017. gada 1. jūnija *ordonnance n° 2017-1090 relative aux offres de prêt immobilier conditionnées à la domiciliation des salaires ou revenus assimilés de l'emprunteur sur un compte de paiement* [Rīkojuma Nr. 2017-1090 par hipotekārā aizdevuma piedāvājumiem, kas ir atkarīgi no aizņēmēja algas vai līdzvērtīgu ienākumu deponēšanas maksājumu kontā] (2017. gada 3. jūnija *JORF*, teksts Nr. 13) un kas ir piemērojama pamatlīstas faktiem, L. 313-25. pantu:

“ L. 313-24. pantā minētajā piedāvājumā:

[..]

10° ir norādīts, vai aizdevumam ir izvirzīts L. 313-25-1. pantā minētais deponēšanas nosacījums. Ja tas tā ir, tad tiek minēts tā ilgums, vajadzības gadījumā izmaksas, kas saistītas ar tā konta atvēršanu un uzturēšanu, kurā deponēta alga vai līdzvērtīgi ienākumi, kā arī individuālās priekšrocības, kuras apmaiņā piešķir aizdevējs. Piedāvājumam ir jāļauj skaidri noteikt šo priekšrocību, norādot likmes vai citus nosacījumus, attiecībā uz kuriem tas ir izteikts un kurus kreditors piemērotu, ja aizņēmējs vairs neievērotu deponēšanas prasību.

[..]”

- 24 Šī kodeksa L. 313-25-1. pantā, kas šajā kodeksā ir iekļauts ar rīkojumu Nr. 2017-1090, ir paredzēts:

“Kreditors var piešķirt L. 313-24. pantā minēto aizdevuma piedāvājumu ar nosacījumu, ka aizņēmējs deponē savu algu vai līdzvērtīgus ienākumus maksājumu kontā, kā minēts Monetārā un finanšu kodeksa L. 314-1. pantā, ar noteikumu, ka kreditors piešķir aizņēmējam individuālu priekšrocību kā atlīdzību.

Šis nosacījums aizņēmējam nevar tikt noteikts ilgāk par *Conseil d'État* dekrētā noteikto maksimālo termiņu. Beidzoties kredītīgumā paredzētajam laikposmam, aizņēmējam tiek piešķirta individuālā priekšrocība līdz aizdevuma termiņa beigām.

Ja pirms šī laikposma beigām aizņēmējs beidz izpildīt iepriekš minēto deponēšanas nosacījumu, kreditors attiecībā uz termiņiem, kas palikuši līdz aizdevuma termiņa beigām, var izbeigt pirmajā daļā minēto individuālo priekšrocību un piemērot L. 313-25. panta 10. punktā minētos likmju vai citus nosacījumus. [..]”

- 25 Minētā kodeksa R. 313-21-1. pantā, kas šajā kodeksā ir iekļauts ar 2017. gada 14. jūnija *décret n° 2017-1099 fixant la durée pendant laquelle le prêteur peut imposer à l'emprunteur la domiciliation de ses salaires ou revenus assimilés sur un compte de paiement* [Dekrētu Nr. 2017-1099 par termiņu, kurā aizdevējs var likt aizņēmējam deponēt algu vai līdzvērtīgus ienākumus maksājumu kontā] (2017. gada 16. jūnija *JORF*, teksts Nr. 38), ir noteikts:

“Maksimālais termiņš algu vai līdzvērtīgu ienākumu deponēšanai kontā, kā minēts L. 313-25-1. pantā, ir desmit gadi pēc kredītīguma vai, attiecīgā gadījumā, pēc papildu vienošanās pie sākotnējā kredītīguma noslēgšanas.

Šis termiņš nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt kredītīguma termiņu.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 26 2017. gada 9. augustā *AFUB* iesniedza *Conseil d'État* [Valsts padomē] (Francija) prasības pieteikumu, lūdzot atcelt Dekrētu Nr. 2017-1099 pilnvaru pārsniegšanas dēļ.
- 27 Iesniedzējtiesā *AFUB* apgalvo, pirmkārt, ka Rīkojumā Nr. 2017-1090, kura piemērošanai tika pieņemts Dekrēts Nr. 2017-1099, netiekot ņemts vērā Direktīvu 2007/64, 2014/17, 2014/92 un 2015/2366 mērķis atvieglot banku mobilitāti, ciktāl ar to tiekot ļauts kredītiestādēm uzlikt patērētājiem pienākumu deponēt algu vai līdzvērtīgus ienākumus, un, otrkārt, ka šajā dekrētā netiekot ņemts vērā šis pats mērķis, jo tajā ir noteikts 10 gadu maksimālais periods, kurā kredītiestādes var padarīt individuālu priekšrocību piešķiršanu patērētājiem atkarīgu no šādas deponēšanas.
- 28 Ekonomikas un finanšu ministrs prasa prasības pieteikumu noraidīt.
- 29 Iesniedzējtiesa norāda, ka Patērētāju kodeksa L. 313-25-1. pantā paredzētie noteikumi ļauj kredītiestādēm individuālas priekšrocības piešķiršanu kredītīguma ietvaros, kas tiek piedāvāts aizņēmējam saistībā ar nekustamo īpašumu, pakārtot nosacījumam, ka aizņēmējs apņemas deponēt viņa algu vai līdzvērtīgus ienākumus kontā, kurš atvērts minētajā iestādē uz noteiktu laiku, šī pienākuma neievērošanas pirms minētā termiņa beigām gadījumā zaudējot šīs priekšrocības.
- 30 Šī tiesa uzskata, ka atbilde uz *AFUB* izvirzītajiem pamatiem ir atkarīga, pirmām kārtām, no tā, vai Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkta noteikumi – tostarp ņemot vērā mērķi, kāds noteikts maksājuma kontam vai krājkontam, kuru ar tiem ir atļauts atvērt vai uzturēt, – vai arī šīs

direktīvas 12. panta 3. punkta noteikumi ļauj, pirmkārt, aizdevējam pieprasīt aizņēmējam kā atlīdzību par individuālu priekšrocību deponēt visu algu vai līdzīgus ienākumus maksājumu kontā aizdevuma līgumā noteiktajā laikposmā neatkarīgi no aizdevuma summas, periodiskajiem maksājumiem un aizdevuma termiņa, un, otrkārt, kā šī laikposma maksimālo ilgumu noteikt 10 gadus, tomēr nepārsniedzot kredītliguma termiņu.

- 31 Otrām kārtām, šī atbilde ir atkarīga no tā, vai, pirmkārt, Direktīvas 2007/64 45. pants, Direktīvas 2015/2366 55. pants, kā arī Direktīvas 2014/92 9.–14. pants, kuri attiecas uz banku mobilitātes atvieglošanu un maksājumu konta slēgšanas izmaksām, nepieļauj, ka tāda konta slēgšana, ko aizņēmējs ir atvēris pie aizdevēja, lai tur deponētu savus ienākumus apmaiņā pret individuālu priekšrocību saskaņā ar kredītligumu, ja tā notiek pirms šajā līgumā noteiktā laikposma beigām, izraisa šīs priekšrocības zaudēšanu, tostarp vairāk nekā gadu pēc konta atvēršanas, un, otrkārt, vai šie paši noteikumi nepieļauj, ka šī laikposma ilgums var sasniegt desmit gadus vai kopējo aizdevuma termiņu.
- 32 Šādos apstākļos *Conseil d'État* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Direktīvas [2014/17] [12. panta 2. punkta a) apakšpunkta] noteikumi, ņemot vērā tostarp mērķi, kāds noteikts maksājumu kontam vai krājkontam, kuru ar tiem ir atļauts atvērt vai uzturēt, vai [šīs direktīvas 12. panta 3. punkta] noteikumi ļauj, pirmkārt, aizdevējam pieprasīt, lai aizņēmējs kā atlīdzību par individuālu priekšrocību deponētu visu algu vai tamlīdzīgus ienākumus maksājumu kontā kredītligumā noteiktajā laikposmā neatkarīgi no summas, periodiskajiem maksājumiem un aizdevuma termiņa, un, otrkārt, šādi noteiktajam termiņam ilgt līdz desmit gadiem vai, ja tas ir īsāks, līguma darbības laiku?
- 2) Vai Direktīvas [2007/64] 45. pants, kas attiecīgajā laikā bija piemērojams un tagad ir pārņemts Direktīvas [2015/2366] 55. pantā un Direktīvas [2014/92] 9.–14. pantā, kuri attiecas uz banku mobilitātes atvieglošanu un maksājumu konta slēgšanas izmaksām, nepieļauj, ka tāda konta slēgšana, ko aizņēmējs ir atvēris pie aizdevēja, lai tur deponētu savus ienākumus apmaiņā pret individuālu priekšrocību saskaņā ar kredītligumu, ja tā notiek pirms šajā līgumā noteiktā laikposma beigām, izraisa šīs priekšrocības zaudēšanu, tostarp vairāk nekā gadu pēc konta atvēršanas, un, otrkārt, [...] ka šī laikposma ilgums var sasniegt desmit gadus vai kopējo aizdevuma termiņu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 33 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas ļauj aizdevējam, noslēdzot kredītligumu saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu, noteikt aizņēmējam pienākumu deponēt visu savu algu vai līdzvērtīgus ienākumus pie šī aizdevēja atvērtā maksājumu kontā apmaiņā pret individuālu priekšrocību neatkarīgi no aizdevuma summas, periodiskajiem maksājumiem un aizdevuma termiņa, un uz laiku līdz desmit gadiem vai, ja aizdevuma līguma termiņš ir īsāks, uz šo termiņu.
- 34 No Direktīvas 2014/17 1. panta, kā paskaidrots tās 15. apsvērumā, izriet, ka šajā direktīvā ir noteikts kopējs regulējums dažiem aspektiem dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos attiecībā uz līgumiem, kuri ietver tādu kredītu patērētājiem, kas nodrošināts ar hipotēku vai citādi un kas attiecas uz mājokļa nekustamo īpašumu, lai pēdējiem minētajiem nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni.
- 35 Šajā ziņā šīs direktīvas 12. panta 1. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis atļauj izmantot komplektēšanas praksi, bet aizliedz sasaistīšanas praksi.

- 36 Runājot par jēdzienu “komplektēšanas prakse”, tas Direktīvas 2014/17 4. panta 27) punktā ir definēts kā kredītliguma piedāvāšana vai pārdošana vienā paketē kopā ar dažādiem citiem finanšu produktiem vai pakalpojumiem, ja kredītligums patērētājam ir pieejams arī atsevišķi, bet ne vienmēr ar tādiem pašiem noteikumiem vai nosacījumiem kā komplektā ar papildpakalpojumiem.
- 37 Attiecībā uz jēdzienu “sasaistīšanas prakse” šīs direktīvas 4. panta 26) punktā – tas ir definēts kā kredītliguma piedāvāšana vai pārdošana vienā paketē kopā ar dažādiem citiem finanšu produktiem vai pakalpojumiem, ja kredītligums patērētājam nav pieejams atsevišķi.
- 38 No minētā izriet, ka atšķirība starp šiem diviem darījumiem, kas ir komplektēšanas prakse un sasaistīšanas prakse minētās direktīvas izpratnē, ir tajā, ka pirmajā darījumā patērētājam ir iespēja iegādāties atsevišķi kredītligumu un citus finanšu produktus vai pakalpojumus, kurus aizdevējs piedāvā paketes veidā, savukārt otrajā darījumā patērētājam ir liegta šāda iespēja.
- 39 Tomēr saskaņā ar minētās direktīvas 12. panta 2. punkta a) apakšpunktu dalībvalstis, neskatoties uz šī panta 1. punktā noteikto sasaistīšanas prakses aizliegumu, var noteikt, ka aizdevēji var pieprasīt patērētājam, viņa ģimenes loceklim vai tuvam radniekam atvērt vai uzturēt maksājumu kontu vai krājkontu, kur šāda konta vienīgais mērķis ir kapitāla uzkrāšana kredīta atmaksai, resursu apvienošanai kredīta iegūšanai vai papildu garantiju sniegšanai kreditoram maksājuma neveikšanas gadījumā.
- 40 Tādējādi no Direktīvas 2014/17 12. panta 1. un 2. punkta formulējuma izriet, ka, lai gan šī direktīva principā aizliedz sasaistīšanas praksi, tā izņēmuma kārtā no šī aizlieguma tomēr paredz noteiktas stingri ierobežotas situācijas, kurās dalībvalstis var atļaut šādu darījumu, un viena no tām ir šī panta 2. punkta a) apakšpunktā minētā situācija.
- 41 No Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta formulējuma arī izriet, ka tā attiecas tikai uz sasaistīšanas praksi un neattiecas uz komplektēšanas praksi, kas ir atļauta šīs direktīvas 12. panta 1. punktā.
- 42 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Monetārā un finanšu kodeksa L. 312-1-2. panta I daļas 1. punktā ir paredzēts, ka ir aizliegts pārdot vai piedāvāt pārdošanai produktus vai pakalpojumus kā komplektu, izņemot gadījumus, kad komplektā piedāvātos produktus vai pakalpojumus var iegādāties atsevišķi vai arī ja tie nav atdalāmi. Atbildot uz Tiesas lūgumu sniegt paskaidrojumus, iesniedzējtiesa precizēja, ka šis noteikums ir jāinterpretē kā tāds, kas aizliedz sasaistīšanas praksi un atļauj komplektēšanas praksi Direktīvas 2014/17 izpratnē.
- 43 Turklāt no šī lēmuma izriet, ka Patērētāju kodeksa L. 313-25-1. pantā, redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietā, ir paredzēts, ka kreditors var piešķirt aizdevuma piedāvājumu ar nosacījumu, ka aizņēmējs deponē savu algu vai līdzvērtīgus ienākumus maksājumu kontā uz kredītligumā noteikto termiņu, ja vien šis kreditors piešķir aizņēmējam individuālas priekšrocības kā atlīdzību. Šajā noteikumā ir piebilde, ka, beidzoties šim kredītligumā paredzētajam laikposmam, aizņēmējam tiek piešķirta individuālā priekšrocība līdz aizdevuma termiņa beigām, vienlaikus precizējot, ka gadījumā, ja pirms šī laikposma beigām aizņēmējs beidz izpildīt deponēšanas nosacījumu, kreditors attiecībā uz termiņiem, kas palikuši līdz aizdevuma termiņa beigām, var izbeigt minēto priekšrocību.
- 44 Šajā ziņā Francijas valdība apgalvo, ka minētais noteikums reglamentē komplektēšanas praksi, jo kreditoriem ir pienākums, kā apgalvo šī valdība, piedāvāt patērētājiem gan tādus nekustamā īpašuma kredītligumus, kuros ir klauzula par deponēšanu, gan nekustamā īpašuma kredītligumus, kuros šādas klauzulas nav. Šādas deponēšanas klauzulas esamība vai neesamība tādējādi ietilpst šo līgumu pušu līgumiskajā brīvībā.
- 45 Ja būtu jāatzīst, un to var izlemt vienīgi iesniedzējtiesa, ka Patērētāju kodeksa L. 313-25-1. pants patiešām attiecas uz komplektēšanas praksi, tad Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts šajā gadījumā nebūtu piemērojams, jo, kā tika konstatēts šī sprieduma 41. punktā, šis pēdējais noteikums attiecas tikai uz sasaistīšanas praksi.

- 46 Tomēr iesniedzējtiesai ir šaubas par Patērētāju kodeksa L. 313-25-1. panta piemērošanas jomu. Atbildē uz šī sprieduma 42. punktā minēto lūgumu sniegt paskaidrojumus iesniedzējtiesa precizē, ka jautājumu par to, vai šajā noteikumā paredzētā iespēja piešķirt aizdevumu ar nosacījumu, ka ienākumi tiek deponēti pie kreditora atvērtā kontā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā atļauj sasaistīšanas praksi vai komplektēšanas praksi, var atrisināt tikai pēc tam, kad Tiesa būs atbildējusi uz prejudiciālo jautājumu.
- 47 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru LESD 267. pantā noteiktās procedūras ietvaros, kuras pamatā ir funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, tikai valsts tiesas kompetencē ir konstatēt un novērtēt pamatlietas faktus, kā arī interpretēt un piemērot valsts tiesības. Tāpat vienīgi valsts tiesai, kura iztiesā lietu un kurai jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir jāizvērtē, ņemot vērā lietas īpatnības, gan Tiesai uzdodamo jautājumu nepieciešamība, gan to atbilstība (spriedums, 2011. gada 26. maijs, Stichting Natuur en Milieu u.c., no C-165/09 līdz C-167/09, EU:C:2011:348, 47. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 48 Šādos apstākļos – tā kā iesniedzējtiesai ir jāpieņem galīgais lēmums par Patērētāju kodeksa L. 313-25-1. panta piemērošanas jomu –, lai atbildētu uz pirmo uzdoto jautājumu, ir jābalstās uz pieņēmumu, ka šajā pantā ir paredzēts izņēmums no Monetārā un finanšu kodeksa L. 312-1-2. pantā paredzētā aizlieguma īstenot sasaistīšanas praksi, kas ir uzskatāms par Direktīvas 2014/17 12. panta 1. punkta transponēšanu Francijas tiesību sistēmā.
- 49 Pirmkārt, runājot par to, vai Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru aizdevējs var prasīt aizņēmējam deponēt visu savu algu vai līdzvērtīgus ienākumus pie šī aizdevēja atvērtā maksājumu kontā, neatkarīgi no aizdevuma summas, periodiskajiem maksājumiem un aizdevuma termiņa, ir jāņem vērā saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ne tikai šī panta teksts, bet arī tā konteksts un mērķi, kas izvirzīti tiesiskajā regulējumā, kurā šī norma ir ietverta (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 26. maijs, Envirotec Denmark, C-550/14, EU:C:2016:354, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 Vispirms, kas attiecas uz Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkta formulējumu, ir jāuzsver, ka šajā noteikumā ir paredzēta iespēja aizdevējiem pieprasīt patērētājam atvērt maksājumu kontu vai krājkontu tikai šajā noteikumā paredzētajiem mērķiem, proti, kapitāla uzkrāšanai, lai nodrošinātu aizdevuma atmaksu, līdzekļu apvienošanai kredīta saņemšanas nolūkā, vai papildu nodrošinājuma sniegšanai kreditoram maksājuma neveikšanas gadījumā.
- 51 Turpinājumā, runājot par Direktīvas 2014/17 mērķi, kā izriet no šī sprieduma 34 punkta, tas ir – nodrošināt augstu aizsardzības līmeni patērētājiem, kas noslēdz nekustamā īpašuma kredītlīgumus. Tāpat šīs direktīvas mērķis ir, kā to var izsecināt no tās 24. apsvēruma, aizsargāt šādu patērētāju mobilitāti, kā arī viņu spējas izdarīt apzinātu izvēli.
- 52 Visbeidzot, runājot par Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkta kontekstu, ir jānorāda, kā tas izriet no šī sprieduma 40 punkta, ka, lai gan šīs direktīvas 12. panta 1. punktā principā ir aizliegta sasaistīšanas prakse, jo tā var apdraudēt iepriekšējā punktā minētos mērķus, tomēr šī panta 2. punktā ir paredzētas situācijas, kurās dalībvalstis var atļaut šādu praksi, un viena no šādām situācijām ir paredzēta šī pēdējā minētā punkta a) apakšpunktā.
- 53 Tā kā Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir izņēmums no vispārējā noteikuma, kas paredzēts šīs direktīvas 12. panta 1. punktā, tas saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir jāinterpretē šauri (pēc analogijas skat. spriedumu, 2020. gada 22. janvāris, *Pensionsversicherungsanstalt* (Darbības izbeigšana pēc pensijas vecuma iestāšanās), C-32/19, EU:C:2020:25, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 54 Šis izņēmums dod aizdevējiem iespēju, kā tas izriet arī no minētās direktīvas 25. apsvēruma, pieprasīt atvērt maksājumu kontu vai krājkontu, tostarp, lai šādā kontā kredīta atmaksāšanas nolūkā uzkrātu kapitālu, kas ir daļa no kredītliguma piedāvājuma vai pārdošanas, vai lai apvienotu līdzekļus kredīta saņemšanai, kas ir priekšnoteikums kredīta iegūšanai. No minētā izriet, ka aizņēmēja pienākums deponēt ienākumus šādam nolūkam principā ir atbilstošs šim noteikumam.
- 55 Tomēr šajā lietā no pirmā uzdotā jautājuma formulējuma izriet, ka iesniedzējtiesa uzskata, ka Patērētāju kodeksa L. 313-25-1. pantā aizdevējam ir atļauts kredīta piešķiršanu pakārtot nosacījumam, ka aizņēmējs deponē algu vai līdzvērtīgus ienākumus maksājumu kontā neatkarīgi no summas, periodiskajiem maksājumiem un aizdevuma termiņa.
- 56 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, šāda aizdevējam piedāvāta iespēja ir nesamērīga, ciktāl attiecīgajā valsts tiesiskajā regulējumā nav paredzēts ņemt vērā attiecīgā aizdevuma īpašības, kas saistītas ar tā summu, periodiskajiem maksājumiem un termiņu. Deponēšana, kuru aizdevējam līdz ar to ir atļauts pieprasīt no aizņēmēja, tādējādi vismaz dažos gadījumos var pārsniegt to, kas ir nepieciešams aizdevuma atmaksai, kredīta saņemšanai vai papildu garantijas sniegšanai aizdevējam maksājuma neveikšanas gadījumā. Ņemot vērā šī sprieduma 51. līdz 54. punktā izklāstītos faktorus, dalībvalstīm tiek dota iespēja atļaut aizdevējiem veikt sasaistišanas praksi tikai tāpēc, lai sasniegtu vismaz vienu no trim Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajiem mērķiem.
- 57 Jebkāda cita šī pēdējā minētā noteikuma interpretācija, pirmām kārtām, grauj šīs direktīvas mērķi, proti, nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni, jo noteiktos apstākļos kredītliguma noslēgšana ar klauzulu, kurā prasīta visu patērētāja ienākumu deponēšanu neatkarīgi no aizdevuma īpašībām, kas saistītas ar tā summu, periodiskajiem maksājumiem un termiņu, varētu neatbilst patērētāja interesēm. Otrām kārtām, šāda interpretācija būtu pretrunā patērētāju mobilitātes banku nozarē mērķim, kuru arī ir paredzēts sasniegt ar minēto direktīvu, it īpaši gadījumos, kad patērētājs vēlas noslēgt vairākus kredītligumus ar dažādiem aizdevējiem.
- 58 Līdz ar to ir jāuzskata, ka Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kas ļauj kreditoram piešķirt aizdevumu ar nosacījumu, ka aizņēmējs deponē visu algu vai tamlīdzīgus ienākumus pie šī kreditora atvērtā maksājumu kontā neatkarīgi no aizdevuma summas, periodiskajiem maksājumiem un aizdevuma termiņa.
- 59 Turklāt jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru valsts tiesai saskaņā ar principu, ka valsts tiesību normas ir jāinterpretē atbilstoši Savienības tiesībām, ir pienākums interpretēt valsts tiesības pēc iespējas saskaņā ar Savienības tiesību prasībām un tādējādi savas kompetences ietvaros nodrošināt Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti, iztiesājot lietu, par kuru tajā ir celta prasība. Šis princips prasa valsts tiesai ņemt vērā visus valsts tiesību aktus, lai novērtētu, cik lielā mērā tos var piemērot tā, lai tas neradītu rezultātu, kas ir pretrunā Savienības tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 19. decembris, *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, 75. un 76. punkts, kā arī 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 55. punkts).
- 60 Šajā gadījumā iesniedzējtiesai līdz ar to ir jāpārbauda, vai ir iespējams interpretēt Patērētāju kodeksa L. 313-25-1. pantu saskaņā ar Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunktu. It īpaši tas tā būtu gadījumā, kā tas izriet no šī sprieduma 54 punkta, ja šo valsts tiesību normu varētu interpretēt kā tādu, kas atļauj kreditoram piešķirt aizdevumu ar nosacījumu, ka tiek deponēta tikai tā aizņēmēja algas vai līdzvērtīgu ienākumu daļa, kas ir nepieciešama aizdevuma atmaksai, kredīta iegūšanai vai papildu garantiju sniegšanai kreditoram maksājuma neveikšanas gadījumā Direktīvas 2014/17 minētās normas izpratnē.
- 61 Otrkārt, attiecībā uz jautājumu par to, vai Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka aizņēmēja algas vai līdzvērtīgu ienākumu obligātās deponēšanas, ko ir prasījis kreditors, laikposms var sasniegt

10 gadus vai, ja attiecīgā aizdevuma līguma spēkā esamības termiņš ir mazāks, šī līguma spēkā esamības termiņu, ir jākonstatē, ka šī direktīva neparedz ierobežojumus laikposmam, kurā kreditori var pieprasīt patērētājiem uzturēt maksājumu vai krājkontu, kas atvērts saskaņā ar noteikumiem, ar kuriem minētais noteikums ir ticis transponēts valsts tiesību sistēmā. Tāpēc maksimālais laikposms, uz cik ilgu laiku kreditors var pieprasīt aizņēmējam deponēt algu, var būt vienāds ar attiecīgā aizdevuma līguma spēkā esamības termiņu, ja, kā tas izriet no šī sprieduma 56.–58. punkta, deponēšanas nosacījums ir ierobežots ar to, kas nepieciešams šajā noteikumā uzskaitīto mērķu sasniegšanai, proti, sniegt kreditoram noteiktas garantijas saistībā ar kredīta iegūšanu vai atmaksu.

- 62 Tādēļ, it īpaši ņemot vērā Direktīvas 2014/17 mērķi, proti, nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni, un šīs direktīvas 2. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru šī direktīva neliedz dalībvalstīm saglabāt vai pieņemt stingrākus noteikumus patērētāju aizsardzībai, ir jāuzskata, ka tā laikposma ierobežošana, uz kādu kreditors var uzlikt aizdevējam par pienākumu deponēt algu vai līdzvērtīgus ienākumus, nav pretrunā minētās direktīvas 12. panta 2. punkta a) apakšpunktam.
- 63 Turklāt, ņemot vērā faktu, ka individuālā priekšrocība, kas saskaņā ar Patērētāju kodeksa L. 313-25-1. pantu ir jāpiedāvā aizņēmējam, ir atlīdzība par deponēšanas konta atvēršanu pie aizdevēja, uz šādu situāciju attiecas Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts, kas nozīmē, ka uz pirmo jautājumu nav jāatbild, ņemot vērā šīs direktīvas 12. panta 3. punktu.
- 64 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/17 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru kreditoram, noslēdzot kredītīgumu saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu, ir atļauts prasīt aizņēmējam kā atlīdzību par individuālu priekšrocību deponēt visu algu vai līdzvērtīgus ienākumus maksājuma kontā, kas atvērts pie šī kreditora, neatkarīgi no aizdevuma summas, periodiskajiem maksājumiem un aizdevuma termiņa. Tomēr šis noteikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru pieprasītās deponēšanas ilgums, ja tā neattiecas uz aizņēmēja kopējiem algas ienākumiem, var sasniegt 10 gadus vai, ja tas ir īsāks, attiecīgā kredītīguma spēkā esamības termiņu.

Par otro jautājumu

- 65 Ņemot vērā otrā prejudiciālā jautājuma formulējumu un Tiesai pieejamos lietas materiālus, ir jāuzskata, ka ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai jēdziens “maksa [tarifi]” Direktīvas 2007/64 45. panta 2. punkta, Direktīvas 2015/2366 55. panta 2. punkta un Direktīvas 2014/92 12. panta 3. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver individuālas priekšrocības – kuru kreditors piedāvāja aizņēmējam kā atlīdzību par konta atvēršanu pie šī kreditora, lai aizņēmējs tur deponētu ienākumus saskaņā ar kredītīgumu, – zaudēšanu, ko ir izraisījusi šī konta slēgšana, un apstiprinošas atbildes gadījumā, vai šie noteikumi nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru šīs priekšrocības zaudēšana var notikt vairāk nekā gadu pēc minētā konta atvēršanas.
- 66 Runājot, pirmkārt, par Direktīvām 2007/64 un 2015/2366, kuras attiecas uz maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, pirmās minētās direktīvas 29. apsvērumā un otrās minētās direktīvas 62. apsvērumā ir noteikts, ka, lai atvieglotu patērētāju mobilitāti, patērētājiem vajadzētu būt iespējai noteiktos apstākļos bez maksas izbeigt pamatlīgumu. Šajā kontekstā Direktīvas 2007/64 45. panta 1. punktā ir paredzēts, ka maksājumu pakalpojumu lietotājs var lauzt pamatlīgumu jebkurā laikā, izņemot, ja puses ir vienojušās par iepriekšējas paziņošanas termiņu, un šī panta 2. punktā ir paredzēts, ka par tāda pamatlīguma laušanu [izbeigšanu], kurš ir noslēgts uz noteiktu laiku, kas pārsniedz 12 mēnešus, vai arī uz nenoteiktu laiku, maksājumu pakalpojumu lietotājam maksu nenosaka, ja ir pagājuši 12 mēneši. Direktīvas 2015/2366 55. panta 1. un 2. punktā būtībā ir pārņemts Direktīvas 2007/64 45. panta 1. un 2. punkta saturs, izņemot tikai vienu atšķirību, proti, ka pamatlīguma izbeigšana bez maksas turpmāk nozīmē, ka šis līgums ir bijis spēkā vismaz sešus mēnešus.

- 67 Runājot, otrkārt, par Direktīvu 2014/92, no tās 2. panta 15. punkta izriet, ka šīs direktīvas vajadzībām “tarifi” ir visas maksas un līgumsodi, ja tādi ir, ko patērētājs maksā maksājumu pakalpojumu sniedzējam par vai saistībā ar pakalpojumiem, kuri attiecas uz maksājumu kontu.
- 68 Turklāt minētās direktīvas 12. panta 3. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina, ka tarifi, ja tādi ir, kurus patērētājam saistībā ar maksājumu konta slēgšanu piemēro nododošais maksājumu pakalpojumu sniedzējs, tiek noteikti tostarp saskaņā ar Direktīvas 2007/64 45. panta 2. punktu, kas tika aizstāts ar Direktīvas 2015/2366 55. panta 2. punktu.
- 69 Šajā gadījumā, kā secinājumu 84. un 85. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, nav strīda par to, ka Patērētāju kodeksa L. 313-25-1. pantā minētās individuālās priekšrocības zaudēšana ir tādas līguma klauzulas, par kuru puses ir vienojušās kredītlīgumā, piemērošanas rezultāts, saskaņā ar kuru priekšrocības iegūšana tiek pakārtota aizņēmēja algas vai līdzvērtīgu ienākumu deponēšanai pie kreditora uz noteiktu laikposmu, kāds arī ir noteikts šajā līgumā, un ka tāpēc šos zaudējumus rada nevis maksājuma tā konta slēgšana, kas tika atvērts, lai aizņēmēja ienākumus deponētu pie aizdevēja, bet gan šīs deponēšanas prasības izbeigšanās. Tādēļ šķiet, ka šāds konts var palikt atvērts arī pēc šādas deponēšanas pārtraukšanas, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 70 Līdz ar to ir jānorāda, ka šādas priekšrocības zaudēšana nevar tikt uzskatīta par tādu, kas rada maksu, kuru maksājumu pakalpojumu sniedzējs piemēro par pamatlīguma izbeigšanu vai maksājumu konta slēgšanu Direktīvu 2007/64, 2015/2366 un 2014/92 izpratnē. Tādējādi šajās direktīvās paredzētā šādu maksu aprēķināšanas kārtība nav piemērojama šāda rakstura priekšrocību zaudēšanai.
- 71 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka jēdziens “maksa [tarifi]” Direktīvas 2007/64 45. panta 2. punkta, Direktīvas 2015/2366 55. panta 2. punkta, kā arī Direktīvas 2014/92 12. panta 3. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver individuālās priekšrocības – ko kreditors piedāvāja aizņēmējam kā atlīdzību par konta atvēršanu pie šī kreditora, lai aizņēmējs tur deponētu ienākumus saskaņā ar kredītlīgumu, – zaudēšanu, kuru ir izraisījusi šī konta slēgšana.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 72 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/17/ES (2014. gada 4. februāris) par patērētāju kredītlīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010, 12. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru kreditoram, noslēdzot kredītlīgumu saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu, ir atļauts prasīt aizņēmējam kā atlīdzību par individuālu priekšrocību deponēt visu algu vai līdzvērtīgus ienākumus maksājuma kontā, kas atvērts pie šī kreditora, neatkarīgi no aizdevuma summas, periodiskajiem maksājumiem un aizdevuma termiņa. Tomēr šis noteikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru pieprasītās deponēšanas ilgums, ja tā neattiecas uz aizņēmēja kopējiem algas ienākumiem, var sasniegt 10 gadus vai, ja tas ir īsāks, attiecīgā kredītlīguma spēkā esamības termiņu.

- 2) Jēdziens “maksa [tarifi]” Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2007/64/EK (2007. gada 13. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK, 45. panta 2. punkta, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK, 55. panta 2. punkta, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/92/ES (2014. gada 23. jūlijs) par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām 12. panta 3. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver individuālas priekšrocības – ko kreditors piedāvāja aizņēmējam kā atlīdzību par konta atvēršanu pie šī kreditora, lai aizņēmējs tur deponētu ienākumus saskaņā ar kredītligumu, – zaudēšanu, kuru ir izraisījusi šī konta slēgšana.

[Paraksti]